

Jednostka 7 – Pokonywanie małych i dużych trudności w związku

Jak radzić sobie z codziennymi wyzwaniami i poważniejszymi kryzysami

Wprowadzenie

W tym rozdziale poznasz najczęstsze trudności, które pojawiają się w związkach — zarówno te codzienne i praktyczne, jak i bardziej złożone, związane z emocjami, uczuciami czy kryzysami osobistymi.

Zrozumienie ich natury i źródeł pozwala parom budować relację bardziej odporną, świadomą i pełną współpracy.

Spis treści

1. Zarządzanie domem i finansami
  2. Radzenie sobie z dziećmi, rodziną, pracą i przyjaciółmi
  3. Zazdrość i niepewność
  4. Radzenie sobie z różnymi problemami i uzależnieniami
-

Zarządzanie domem i finansami

Dlaczego prace domowe wywołują tyle emocji?

Kłótnie o obowiązki domowe są jednymi z najczęstszych konfliktów w związkach.

Dzieje się tak dlatego, że prace domowe dotyczą **fundamentalnych wartości** — poczucia szacunku, troski, sprawiedliwości i partnerstwa.

Kiedy jedna osoba czuje, że wykonuje więcej pracy, może pojawić się:

- poczucie bycia niedocenioną,
- przekonanie, że partner jej nie szanuje,

- frustracja wynikająca z nierównego podziału obowiązków.

Wiele osób dorasta w przekonaniu, że prace domowe są żmudne, mało przyjemne lub „poniżające”, dlatego niechęć partnera może być łatwo odczytana jako brak szacunku — nawet jeśli nie ma to nic wspólnego z intencjami.

Jak radzić sobie z konfliktami o obowiązki domowe?

1. Zrozum perspektywę partnera

Warto porozmawiać o tym, jak wyglądały obowiązki domowe w waszych rodzinach.

To pomaga zrozumieć, że różnice w podejściu nie wynikają z braku miłości czy szacunku, lecz z odmiennych wzorców wyniesionych z domu.

2. Negocjuj jasne ustalenia

Podzielcie się tym, co najbardziej wam przeszkadza i dlaczego.

Zrozumienie emocji stojących za zachowaniami pozwala ustalić, co jest naprawdę ważne dla każdej ze stron.

3. Ustalcie realistyczny podział obowiązków

Weźcie pod uwagę:

- wasz styl życia,
- godziny pracy,
- poziom energii,
- indywidualne preferencje.

Najważniejsze jest, aby oboje partnerzy czuli, że wkład jest **uczciwy**, a nie identyczny.

Pieniądze — temat, który potrafi zbliżyć lub dzielić

Finanse to kolejny obszar, który często prowadzi do napięć.

Postawa wobec pieniędzy kształtuje się już w dzieciństwie — obserwujemy, jak rodzice wydają, oszczędzają, planują i reagują na stres finansowy.

W dorosłości często nieświadomie powielamy te wzorce.

Dlatego pary mogą różnić się w kwestii:

- podejścia do oszczędzania,
- wydawania pieniędzy,
- ryzyka finansowego,
- priorytetów zakupowych.

Kiedy pary kłócą się o pieniądze, zwykle nie chodzi o **koszt**, lecz o **wartość** — o to, co dana decyzja symbolizuje.

Przykład:

Kupno drogiego sprzętu może oznaczać dla jednej osoby „nagrodę za ciężką pracę”, a dla drugiej „nieodpowiedzialność finansową”.

Jak budować zdrowe podejście do finansów w związku?

• Bądźcie na tym samym poziomie

Udany związek wymaga, aby oboje partnerzy czuli się współodpowiedzialni za decyzje finansowe.

• Stwórzcie wspólny plan finansowy

Nie istnieje jeden idealny model — każda para musi wypracować własny system.

Może to być:

- wspólne konto,
- dwa konta i jedno wspólne,
- podział procentowy,
- podział zadaniowy (np. jedna osoba płaci rachunki, druga robi zakupy).

Najważniejsze jest, aby plan był:

- jasny,
- uczciwy,

- akceptowany przez obie strony.

- **Rozmawiajcie o pieniądzach regularnie**

Nie tylko wtedy, gdy pojawia się problem.

Stała komunikacja zmniejsza napięcie i buduje poczucie bezpieczeństwa.

Dodatkowa refleksja — coś, co warto dodać

Zarządzanie domem i finansami to nie tylko praktyczne zadania — to **język miłości w działaniu**.

Poprzez współpracę, wzajemne wsparcie i uczciwy podział obowiązków partnerzy pokazują sobie:

- troskę,
- szacunek,
- zaangażowanie,
- gotowość do budowania wspólnego życia.

To właśnie te codzienne decyzje tworzą fundament stabilnego i satysfakcjonującego związku.

Radzenie sobie z dziećmi, rodziną, pracą i przyjaciółmi

Jak utrzymać równowagę w świecie pełnym obowiązków

Rodzicielstwo to jedno z najtrudniejszych zadań, jakie podejmują pary.

Bywa piękne, ale też przytłaczające — a presja, która mu towarzyszy, potrafi czasem przerosnąć nawet najbardziej zgranych partnerów.

Zasady i role rodzicielskie zmieniają się wraz z rozwojem dzieci i całej rodziny.

Dlatego tak ważne jest, aby partnerzy **wspierali się nawzajem**, byli elastyczni i gotowi do rozmowy o tym, co działa, a co wymaga zmiany.

Rodzicielstwo zaczyna się dużo wcześniej — w naszym dzieciństwie

Każdy z nas czerpie wzorce rodzicielskie:

- z domu rodzinnego,
- z obserwacji rodziców,
- z własnych doświadczeń jako dziecko.

Część tych wzorców jest świadoma, część działa w tle, bez naszej wiedzy.

Dlatego rozmowy o dzieciństwie — o tym, co było wspierające, a co trudne — pomagają partnerom lepiej zrozumieć siebie nawzajem i swoje reakcje.

Nie istnieje jeden „idealny” model rodzicielstwa.

Są różne podejścia, a każde z nich może być dobre, jeśli opiera się na:

- miłości,
- konsekwencji,
- bezpieczeństwie,
- wzajemnym szacunku.

Elastyczność — klucz do dobrego rodzicielstwa

Role rodzicielskie zmieniają się wraz z wiekiem dzieci.

To, co działało przy trzylatku, nie zadziała przy nastolatku.

Dlatego pary muszą:

- dopasowywać się do nowych etapów,
- rozmawiać o zmianach,
- dzielić obowiązki zgodnie z możliwościami i sprawiedliwością.

Niektóre obowiązki są zawsze wspólne — dzieci muszą wiedzieć, że **oboje rodzice je kochają i troszczą się o nie**, nawet jeśli okazują to w różny sposób.

Granice i dyscyplina — dlaczego pary się o to kłóczą?

Kłótnie o wychowanie dzieci najczęściej wynikają z dwóch powodów:

1. **Brak zgody co do zasad**
2. **Różne style dyscypliny**

Aby uniknąć konfliktów, warto:

- **Ustalić jasne zasady obowiązujące w domu**

Dzieci potrzebują spójnych granic.

Jeśli rodzice mówią jednym głosem, czują się bezpieczniej.

- **Dostosować zasady do wieku dziecka**

Granice muszą rosnać razem z dzieckiem.

- **Ustalić konsekwencje**

Konsekwencje powinny uczyć, a nie karać.

Celem jest rozwój, nie strach.

- **Dawać przykład**

Dzieci uczą się przede wszystkim przez obserwację.

Rodzice, którzy współpracują, uczą współpracy.

Rodzice, którzy szanują siebie nawzajem, uczą szacunku.

Życie to nie tylko rodzina — to także praca, przyjaciele i obowiązki

Relacje są złożone, bo wpływa na nie wiele czynników:

- inni członkowie rodziny,
- przyjaciele,
- praca,

- czas wolny,
- obowiązki domowe,
- zobowiązania społeczne.

Każdy z tych elementów może wywierać presję na związek — nie tylko czasową, ale też emocjonalną i organizacyjną.

Koło życia — jak utrzymać równowagę?

Wyobraź sobie związek jako **koło**:

- w centrum jest relacja,
- na zewnątrz — „opona”, czyli codzienność,
- szprychy to różne obszary życia: praca, rodzina, przyjaciele, zdrowie, obowiązki, odpoczynek.

Aby koło toczyło się płynnie, wszystkie elementy muszą działać harmonijnie.

Jeśli jedna „szprycha” jest uszkodzona — np. praca pochłania zbyt dużo czasu — koło zaczyna się chwiać.

Czas dla siebie — fundament udanego związku

Najbardziej udane pary to te, które **świadomie dbają o czas spędzany razem**.

To nie musi być nic spektakularnego — ważna jest regularność i intencja.

Warto:

- dzielić się nadziejami, marzeniami i obawami,
  - rozmawiać o codzienności,
  - wspólnie się śmiać,
  - pielęgnować bliskość,
  - mieć rytuały, które wzmacniają więź.
-

Gdy inni zaczynają zabierać wasz czas

Czasem przyjaciele, rodzina lub praca zaczynają wkraczać w przestrzeń związku. Jeśli jedna osoba nie potrafi wyznaczyć granic, druga może poczuć się:

- zaniedbana,
- nieważna,
- niedoceniona.

Warto wtedy:

- jasno komunikować, kiedy jesteśmy dostępni,
  - ustalać wspólne priorytety,
  - dbać o równowagę między „ja”, „ty” i „my”.
-

Gdy jeden partner się nie angażuje

Jeśli jedna osoba spędza większość czasu samotnie lub z innymi, a nie w relacji, druga może czuć się odrzucona.

W takiej sytuacji kluczowe jest:

- nazwanie problemu,
  - zrozumienie przyczyn,
  - wspólne szukanie rozwiązań.
-

Akceptacja — pierwszy krok do współpracy

Życie bywa trudne.

Kiedy partnerzy potrafią to przyznać **bez obwiniania się nawzajem**, mogą zacząć działać jak zespół.

A zespół, który współpracuje, jest w stanie poradzić sobie z każdym wyzwaniem — od codziennych obowiązków po największe życiowe kryzysy.

Zazdrość i niepewność

Skąd się biorą i jak sobie z nimi radzić

Zazdrość i niepewność to emocje, które mogą pojawić się w każdym związku.

W zdrowych relacjach są one zwykle **przelotne** — można je nazwać, zrozumieć i uspokoić.

Problem pojawia się wtedy, gdy uczucia te stają się:

- częste,
- intensywne,
- trudne do opanowania,
- oderwane od rzeczywistości.

Wtedy zazdrość może przerodzić się w poważniejsze trudności, które zaczynają wpływać na jakość relacji.

Zazdrość w różnych etapach związku

Zazdrość najczęściej pojawia się **na początku relacji**, kiedy więź dopiero się tworzy, a poczucie bezpieczeństwa nie jest jeszcze stabilne.

W miarę dojrzewania miłości i budowania zaufania zazdrość zwykle **słabnie**, bo partnerzy czują się pewniej i bezpieczniej.

Zazdrość to nie tylko emocja

To złożona mieszanka:

- uczuć,
- myśli,
- zachowań,
- interpretacji,
- lęków.

W zdrowej formie zazdrość może być naturalną reakcją na realne zagrożenie dla relacji.

Jednak gdy zagrożenia nie ma, a emocje są silne i nieadekwatne, zazdrość staje się **irracjonalna** i może:

- niszczyć zaufanie,
  - prowadzić do kontroli,
  - wywoływać konflikty,
  - osłabiać więź.
-

Skąd bierze się irracjonalna zazdrość?

U większości osób stoją za nią **głębsze problemy**, które wzmacniają poczucie niepewności. Zrozumienie ich to pierwszy krok do zmiany.

---

1. Przepracowanie starych ran

Dwa obszary z przeszłości szczególnie wpływają na zazdrość:

• Dzieciństwo

Jeśli w domu rodzinnym:

- rodzic był zazdrosny,
- rodzic był niewierny,
- dziecko doświadczało odrzucenia,

to w dorosłości może pojawić się lęk przed porzuceniem.

Zazdrość staje się wtedy próbą „utrzymania bliskości” — choć w rzeczywistości często ją niszczy.

• Poprzednie związki

Niewierność lub zdrada w przeszłości mogą sprawić, że osoba staje się:

- nadmiernie czujna,
  - podejrzliwa,
  - wrażliwa na najmniejsze sygnały,
  - skłonna do nadinterpretacji.
-

2. Radzenie sobie z czynnikami wyzwalającymi

Różne sytuacje mogą uruchamiać zazdrość — wiadomości od znajomych, spotkania towarzyskie, media społecznościowe, a nawet wspomnienia.

Oto pięć sposobów, które pomagają stopniowo zmniejszać siłę wyzwalaczy:

- **Unikaj wyzwalaczy (na początku)**

To rozwiązanie krótkoterminowe, ale może pomóc, zanim zbudujesz większą pewność siebie.

- **Oceń realność zagrożenia**

Zadaj sobie pytanie:

„Czy to, czego się boję, naprawdę ma podstawy?”

- **Używaj pozytywnej rozmowy ze sobą**

Zamiast myśli: „Na pewno mnie zostawi”,
spróbuj: „To tylko lęk, nie fakt”.

- **Przyznaj się do uczuć**

Otwarte powiedzenie partnerowi:

„Czuję zazdrość, choć wiem, że nie ma powodu”
może być ogromnym krokiem naprzód.

- **Szukaj wsparcia i pocieszenia**

Gdy partner wie, co przeżywasz, może pomóc Ci się uspokoić.

Poczucie bezpieczeństwa to jeden z najlepszych „leków” na zazdrość.

Dodatkowa refleksja — coś, co warto dodać

Zazdrość sama w sobie nie jest zła.

To sygnał — informacja o tym, że jakaś potrzeba nie jest zaspokojona:

- potrzeba bezpieczeństwa,
- potrzeba bliskości,
- potrzeba pewności siebie,
- potrzeba bycia ważnym.

Kiedy partnerzy potrafią o tym rozmawiać, zazdrość staje się **mostem**, a nie przeszkodą. Może prowadzić do:

- większej otwartości,
- głębszej intymności,
- lepszego zrozumienia siebie nawzajem.

Najważniejsze jest to, aby nie walczyć z zazdrością samotnie — lecz traktować ją jako wspólne wyzwanie, które można pokonać razem.

Radzenie sobie z różnymi problemami i uzależnieniami

Jak wspierać siebie i partnera w trudnych momentach

Idealny związek partnerski opiera się na dwóch dorosłych osobach, które wzajemnie zobowiązują się do tworzenia i pielęgnowania bliskiej, bezpiecznej i satysfakcjonującej relacji.

Jednak życie nie zawsze jest proste. Gdy jeden z partnerów choruje, zmaga się z kryzysem osobistym lub doświadcza problemów psychicznych, jego zdolność do wnoszenia wkładu w związek może zostać ograniczona. To z kolei obciąża relację i wyczerpuje zasoby emocjonalne obojga partnerów.

Gdy w związku pojawia się choroba lub kryzys

Przewlekła choroba, depresja, lęk czy uzależnienia mogą wywołać prawdziwą huśtawkę emocji:

- **Trudność w zrozumieniu sytuacji** może prowadzić do poczucia zagubienia po obu stronach.
- **Osoba cierpiąca** może odczuwać silne poczucie winy, że „ciągnie partnera w dół”.

- **Partner wspierający** może czuć się winny, że nie potrafi „naprawić” sytuacji.
- Oboje mogą doświadczać **bezzradności, wyczerpania i tęsknoty za normalnością**.
- Gdy osoba cierpiąca obsesyjnie analizuje problem, partner może czuć się niekompetentny i obwiniać się za brak rozwiązania.
- Silna potrzeba „nieobciążania” drugiej osoby może sprawić, że oboje zaczną radzić sobie z problemem w samotności.

Te emocje wpływają na codzienne funkcjonowanie i mogą osłabiać więź.

Jednak gdy para zrozumie, że **problem jest wrogiem, a nie partnerem**, łatwiej jest działać wspólnie i przetrwać trudne chwile.

Jak chronić związek w obliczu kryzysu?

Mimo że problemy psychiczne czy uzależnienia mogą dotknąć każdy aspekt relacji, nie muszą jej zniszczyć.

Pary mogą wzmacniać swoją więź poprzez:

- **szczerą komunikację,**
  - **uwagę na potrzeby partnera,**
  - **dostrzeganie osoby, a nie problemu,**
  - **wspólne szukanie rozwiązań,**
  - **wzajemne wsparcie i cierpliwość.**
-

Wskazówki, które pomagają w wychodzeniu z depresji, lęku i uzależnień

- Zrozum problem — świadomość to pierwszy krok do zmiany.
  - Skorzystaj z profesjonalnej pomocy.
  - Poznaj dostępne formy leczenia i wsparcia.
  - Spędzajcie czas razem, zamiast skupiać się wyłącznie na negatywach.
  - Utrzymuj kontakty społeczne i korzystaj ze wsparcia innych par.
  - Skupiaj się na postępach, nie na perfekcji.
-

Gniew — cichy niszczyciel relacji

Osoby z problemami z gniewem zazwyczaj reagują na dwa sposoby:

1. Wybuchowa złość (furia)

Jest nieprzewidywalna, agresywna i może być destrukcyjna.

Typowe oznaki:

- krzyki, popychanie, grożenie, naruszanie przestrzeni osobistej,
- wulgarne słowa i poniżanie partnera,
- irracjonalne argumenty,
- obwinianie, groźby, manipulacja, karanie.

2. Pasywna agresja

Subtelna, ale równie szkodliwa.

Często osoba zaprzecza, że jest zła, ale jej zachowanie mówi coś innego.

Oznaki pasywnej agresji:

- ukryte urazy ujawniające się w codziennych rozmowach,
- unikanie kontaktu wzrokowego, milczenie, wycofanie emocjonalne lub seksualne,
- branie winy na siebie, by wzbudzić poczucie winy u partnera,
- pesymizm, unikanie przyjemności, sabotowanie wspólnych planów.

Dlaczego gniew jest tak niebezpieczny?

Nieustanny gniew:

- niszczy zaufanie,
- tworzy dystans emocjonalny i fizyczny,
- prowadzi do problemów seksualnych,
- zwiększa ryzyko niewierności,
- może doprowadzić do rozpadu związku.

Unikanie gniewu nie rozwiązuje problemu — prowadzi jedynie do unikania konfrontacji, która jest potrzebna, by relacja mogła się rozwijać.

Skąd bierze się destrukcyjny gniew?

To zwykle nie tylko reakcja na bieżące wydarzenia, ale efekt:

- wzorców wyniesionych z domu rodzinnego,
- trudnych doświadczeń życiowych,
- nierozwiązanych konfliktów w związku,
- długotrwałych uraz i poczucia niesprawiedliwości.

Typowe krzywdy, które prowadzą do długotrwałej urazy:

- **Celowe krzywdy** — trudne do wybaczenia, bo były zaplanowane.
  - **Nieoczekiwane krzywdy** — szokujące, wymagają czasu na przetworzenie.
  - **Powtarzające się krzywdy** — prowadzą do wyczerpania i bezsilności.
  - **Nieuświadomione krzywdy** — gdy partner nie bierze odpowiedzialności za swoje działania.
-

Czy wiesz, że...

Jedna na cztery kobiety doświadcza przemocy domowej w ciągu życia, a coraz więcej mężczyzn również zgłasza przemoc ze strony partnerów.

Przemoc domowa — czym różni się od gniewu?

Życie z osobą, która doświadcza gniewu, to nie to samo, co życie w relacji przemocowej.

Przemoc domowa to sytuacja, w której jeden partner **kontroluje i manipuluje** drugim poprzez:

- przemoc fizyczną,
- przemoc emocjonalną,
- przemoc psychiczną,
- zastraszanie,
- kontrolowanie,
- izolowanie,
- przemoc seksualną.

Typowe oznaki przemocy:

- ciągła, destrukcyjna krytyka,
  - zastraszanie i groźby,
  - odmawianie podejmowania wspólnych decyzji,
  - kłamstwa i ukrywanie informacji,
  - stalking, kontrolowanie,
  - agresja fizyczna,
  - wymuszanie aktywności seksualnej.
-

Dodatkowa refleksja — coś, co warto dodać

Problemy psychiczne, uzależnienia i gniew nie muszą oznaczać końca związku. Jednak wymagają:

- odwagi,
- szczerości,
- współpracy,
- profesjonalnego wsparcia,
- cierpliwości,
- i przede wszystkim — wzajemnej empatii.

Najważniejsze jest to, aby partnerzy pamiętali, że **są po tej samej stronie**.

Gdy walczą razem, a nie przeciwko sobie, nawet najtrudniejsze kryzysy mogą stać się początkiem głębszej więzi i większego zrozumienia.
